

Marsberetning

fra styret for Det norske arbejderparti til landsmødet 1896.

Det norske arbejderparti udgjør 66 foreninger, idet følgende foreninger er indmeldt i partiet siden forrige landsmøde:

Nordre Frons arbejderforening.

Yngdals vejarbejderforening.

Håndfemagerne's forening.

Den kvindelige arbejderforening, Bergen.

Arbejderpartiets kvindeforening, Kristiania.

Sell socialdemokratiske forening.

Garmo demokratiske forening.

Kristiania—Gjovik-banens 4de afdeling.

Vevanger socialdemokratiske forbund.

Umdals værks arbejderforening.

Partiet er saaledes atter, efter tilbage-
slaget næstforegaaende aar, i jævn vækst
og man behøver ikke besidde nogen særlig
svaadomssevne for at kunne forudsi Det
norske arbejderparti stadig og oget tilslutning
af landets organiserede arbejdere.

Uoverensstemmelse i den politiske
taktik, som hidtil har holdt endel organisa-
sjoner borte fra arbejderpartiet, vil snart
ikke være mer. Venstrepartiet har atter
paa det nærmeste afsluttet et af sine po-
litiske fretsløb, og de arbejdere, som hid-
til har anset et selvstændigt arbejderparti
overflødig og som har staaet i venstre-
partiets rækker fordi venstre havde al-
mindelig stemmeret som valgprogram, de
maa vel komme til en anden opfatning
nu, da selve Bjørnson har erklæret, at al-
mindelig stemmeret paa venstres program
er „intet andet end humbug“.*)

De socialøkonomiske opgaver kan ikke
splitte arbejderne. Vi ser jo gang paa
gang at de af socialdemokraterne rejste
økonomiske reformkrav vinder tilslutning
langt udenfor vore rækker. Vi ser end-
videre at kvinder, som organiserer sig,
uden betænkning slutter sig til arbejder-
partiet, ikke et eneste øjeblik falder det
de organiserede arbejderkvinder ind at
slutte sig til venstre. Forklaringsgrundene
er ligetil: Kvinderne har været uberørt
af dogmepolitikken, den har ikke forvækket
deres opfatning af arbejderstandens inter-
esser og midlerne til at faa dem tilfreds-
stillende varetat.

Hedemarkens amtsarbejderforenings
ndtalelse om uanseligheden og nødvendig-
heden af samarbejde med Det norske
arbejderparti kan ogsaa noteres som bevis
paa vor fremgang: ti vore Hedemarks-
kammerater vil naturligvis snart komme
til erkendelse af, at der kun er mening
i „samarbejde“ ved at de slutter sig til
det selvstændige arbejderparti; jaalønge
de staa som led i et socialdemokratisk
færdigt parti, saa har vi vanskelig for
at fatte, hvorledes organisk samarbejde
kan finde sted.

*) „Verdens Gang“ 30te juni 1896.

Agitationen.

Styret har ikke paa lang tid været
i stand til at imodekomme de krav, som
har været stillet til det om foredrags-
holdere. Vort partis agitatoriske kræfter
er enten bundne af partiets gjoremaal
eller af sit private arbejde, saaledes at de
kun lejlighedsvis kan affe tid til agita-
tionsrejser; nogen planmæssig agitation
har styret derfor ikke set sig i stand til
at iværksætte, tiltrods for at hr. Endv.
Meyer havde tilbudt sig at yde 50 kroner
i maaneder til dette ojemed, hvoraf kun
en mindre del er anvendt.

Antallet af udenbys møder og fore-
drag har dog været større iaar end noget
tidligere aar.

En flersked foredrag har været holdt
i de nærmest Kristiania liggende distrikter.
Foredragsholderne har været Edd. Olsen,
H. Hansen, Chr. H. Knudsen, Thv.
Steffensen og E. Lundblad. Partiets ord-
førere har holdt 4 foredrag i Gudbrands-
dalen, 1 paa Lillehammer, 1 i Raiten
arbejderforening, 2 i Trondhjem og 1
paa Vevanger. Omkostningerne ved disse
rejser er dækket delvis af partiforeningerne
i Gudbrandsdalen, ved entré til møderne
og ved tilskud af ordføreren selv. Thv.
Steffensen har holdt 2 foredrag paa Moss,
2 i Fredrikstad, 2 i Kristiansand, 1 i
Arendal, 1 i Skien og 1 i Sarpsborg.

En flersked indenbys foreninger har
Edd. Olsen holdt foredrag om ulykkes-
forsikringsloven.

I Kristiania arbejderfamfund har
Oscar Nissen, Endv. Meyer, H. Olsen
samt ordføreren holdt foredrag. I Den
socialdemokratiske forening har E. Meyer og
ordføreren indledet offentlige diskussions-
møder. 27de januar afholdtes offentligt
møde om vejarbejderne i kommunens
tjeneste.

Efter indbydelse af partistyret holdt
Aug. Palm i november maaned to stærkt
besøgte foredrag, det ene om socialismen,
det andet om unionen og krigsrustning-
erne.

Al partifester har været afholdt:

Vaarsfest, 14de juli, paa Kloster-
engen med taler af ordføreren og H.
Hansen.

Vassjællefest, 1ste september, ligeledes
paa Klosterengen med tale af H. Hansen.

Høstfest paa Tivoli, 15de og 16de
september, med tale af partiets ordfører.

Vindfest for Chicago-marthrerne, 9de
november. Taler for Søster.

Fest til indtægt for „Social-Demo-
kraten“ 6te februar.

1ste majfest i Cirkus med tale af
H. Hansen.

Vintfest paa Klosterengen 2den
pintsedag. Taler Edd. Olsen.

⊗ vor fremgang

⊗ i "samarbejde"

Og endelig ft. Hansfest paa Kloster-
engen med tale af Det danske murer-
forbunds forretningsfører, H. Rasmussen.

Af brosjurer har partiet udgit
„Unionen“ af H. J. Røys, samt ladet
trykke og hefte 1000 eksemplarer af
„Det underjordiske Rusland“. Af de
af det danske socialdemokrati udgivne
smaa skrifter er her i landet i det forløbne
aar solgt for 273 kr.; nogen indtægt af
dette salg har partiet ikke.

Majdemonstrationerne.

1ste majdemonstrationen var iaar be-
tydeligere end nogeninde tidligere. I
Kristiania deltog saaledes 55 korpora-
tioner med 18 musikkorps; her talte
Kristoffer Janson og maler Berggrav fra
Fredrikstad og ved festen om aftenen i
Cirkus talte H. Hansen. Desuden demon-
strerede partifællerne i Bergen, Kristians-
sand, Trondhjem, Nordbanens og Gud-
brandsdalsbanens arbejderforeninger. I
Kristiansand talte Steffensen, i Trond-
hjem Olsen-Berg og ved Nordbanen P.
Olsen og Edv. Olsen. Partiets ordførere
talte i Gøteborg efter indbydelse fra
partifællerne der.

Situationen førte med sig at vore
17de-majdemonstrationer iaar foruden
stemmeretten ogjaa kom til at omfatte
protest mod krigsrustningerne i Norge
og Sverrig. Paa foranledning af styret
blev lignende protestmøder afholdt i
Stockholm og i Gøteborg og vi blev af
vore svenske partifæller indbudt til at
sende talere til disse møder. Tilbudet
blev modtaget og Edv. Olsen blev sendt
til Stockholm og H. J. Røys til Gøte-
borg. I Kristiania talte Oscar Nisjen
og Chr. H. Amidsen, i Bergen fru Albye
og handelsmand Smith, i Fredrikstad
Th. Steffensen, paa Lillehammer H.
Hansen, i Fevnafer P. Olsen, paa Mojs
Edv. Meyer, i Hafedalen J. Johansen,
i Stemmestad A. Van, i Kingebn H.
Johansen og Slav Strom og ved festen
i Kristiania arbejdersamfund D. G.
Wjosteen.

Partipressien

er baade vort partis svagheit og styrke.
„Social-Demokraten“s og „Fremad“s
aarlige underskud er noget over 10 000
kroner; arbejdet for at dække dette under-
skud lammer ganske betydelig vort agita-
toriske arbejde forøvrigt, og det som er
det værste, næringsforgenes tryk præger
sig i vore organer og hæmmer de mands
energi, som sidder i styret, idet de i første
række joler trykkes. Partifællerne i Kristiania
har hidtil maattet bære hele byrden.
Landsmødernes opfordringer til de udenbys
partiforeninger om at støtte partipressien
ved ekstraordinære foranstaltninger har
hidtil været resultatløs; det er styrets
haab at kommende aar vil bringe for-
andring i dette misforhold.

Vort partis styrke er, at det med et
underskud, som det nævnte, har kunnet

holde det gaaende i 2½ aar og fikkert
— hvis hver partifælle gjør sin pligt —
ogjaa vil være istand til at bære de
ofre, som vor partipresse i de første aar
med nødvendighed vil komme til at kræve.

Takket være partifælle Amidsens
sjeendte offervillighed har vi en indvildelse
af bladets format at pege paa.

Et stedligt repræsentantmøde i Kri-
stiania, afholdt 24de august, besluttede
at der skulde gøres et forjøg med at
forcere partipressens udbredelse, og parti-
foreningerne opfordredes til at yde bidrag
til dette øjemed.

Der indkom fra:

Fyrsttarbejdernes forening . . .	kr. 109,50
Den typografiske forening . . .	100,00
Telefonarbejdernes forening . . .	15,00
Mekanikernes forening . . .	15,00
Skotøjarbejdernes forening . . .	25,00

Alt. 264,50

Paa foranledning af Den typografiske
forening besluttede styret i et møde, afholdt
1ste oktober 1895, at gjøre „Social-
Demokraten“ til aftenavis, foreløbig for-
jogsvis.

Repræsentantskabsmøde 24de septem-
ber 1895 vedtog ansættelsen af 2 mand
som kontrol- og revisjonskomité, med en
godtgjørelse af 30 kroner kvartalet hver.

14de oktober ansættes forretningsfører
med 25 kroner i maanedlig løn.

G. Thamm blev ansat som fast
abonnementssamlere i Kristiania. Efter ca. 9
ugers forløb frattraadte han denne stilling,
da han ikke fandt det hennigtsvarende
for partiet at fortsætte. Udenbys ansatte
styret M. Sørensen; han viste sig til en
begyndelse sjelden godt skikket til hvervet,
idet han skaffede en forholdsvis stor
mængde abonnenter; snart kom han dog
i underbalance paa ca. 60 kroner. Sty-
ret eftergav ham dette beløb og dækkede
det af agitationsfondet, da man fandt
det bedst at knytte Sørensen til foreta-
gendet. Imidlertid har Sørensen senere
vist sig som en ret og slet bedrager; han
har senere i forskjellige byer tegnet en
mængde abonnenter paa vore blade, og
— hvad der er det værste — han har
ikke gjort sig den ulejlighed at indsende
disse abonnenters adresse til ekspeditionen,
endfi nogle af de indfærte penge. Selv-
følgelig har styret gjort alt for at stoppe
hans virksomhed.

Sørensens virksomhed har imidlertid
hat et gode med sig, den har konstateret,
at vor presse med lethed kan skaffes tu-
sener af abonnenter, naar blot der ofres
noget arbejde herpaa.

17de juni afholdtes fællesmøde af
bestyrelserne for samtlige partiforeninger
i Kristiania. Dette møde behandlede bl. a.
et forslag om at partiet skulde forpagte
og drive trykkeri for egen regning. For-
slaget vandt tilslutning og styret blev
anbefalet at udfæde indbydelse til ny afjæ-
regning i nævnte øjemed.

Forfjelligt.

Til det nyeste socialdemokratiske parti-kongres i Breslau sendte styret en sympatiske skrivelse, hilssningstelegrammer er sendte det svenske fredsmøde og det danske socialdemokrati, 5te juni, ianledning dets 25-års jubilæum.

3 november afholdt Kristiania's parti-afdeling en bazar til indtægt for arbejderpartiets byggefond. Udbyttet ses af regnskabet.

3 juli maaned ifjor fremsatte renova-sjonsarbejderne i Kristiania krav paa lønsforhøjelse; da dette blev nægtet nedlagdes arbejdet ved samtlige kompagnier. Efter opfordring tog partiets ordfører sig af de strejkendes sag og efter knapt en uges forløb havde arbejderne faat sine fordringer gennemført. Samtidig stiftedes en sagsforening, men denne har endnu ikke fundet vejen til sin plads i arbejderpartiets rækker.

Styret har opfordret partimedlemmerne til at støtte de strejkende cellulosearbejdere paa Mojs samt de afskedigede Korosarbejdere.

For nærværende cirkulerer bidragslister til dækkelse af H. Brantings mulkt.

Ianledning konflikten ved Gravhals-muelen har styret sendt socialkomiteen en fornyet anke over kontraktforbudsens bibeholdelse ved jernbaneanlæggene.

Det af Sverfernes forening paa forrige landsmøde givne hverv, at undersøge hvorvidt i etablissementerne kommer ind under fabriks- og haandværksloven, har styret tat tilfølgende, idet det ved et medlem har forespurgt vedkommende autoriteter. Styret fik den oplysning, at sagen allerede havde vært under overvejelse

inden fabriktilsynet, men vanskelighederne bestod i at finde den rette grænse. Fabrik-inspektøren ndtalte, at han vilde være taknemlig om Sverfernes forening kunde antyde et forslag om hvor langt man burde gaa ned med grænsen, om etablissementer med 2 og 3 elever skulde komme ind under loven. Sverfernes forening er i skrivelse under 24de februar underrettet herom.

Ligeledes har partistyret udført det af forrige landsmøde givne paalæg, at omfjende til samtlige arbejderorganisationer i landet doktor Oscar Nissens med tilslutning af partimoderne fremsatte forslag med motivering om sygeplejen i beskatningen, med opfordring om overrakt at opta sagen som program ved kommunevalgene.

Midt i juni udbrød en konflikt ved jernbaneanlægget i Gudbrandsdalen; 150 mand havde nedlagt arbejdet. Styret blev telegrafisk anmodet om bistand. Styret bragte sagen frem paa det af partiforeningernes bestyrelser, 17de juni, afholdte fællesmøde. Efterat formanden for jernbanearbejdernes forbund, hr. Olav Strom, havde redegjort for konflikten, blev det besluttet at støtte de strejkende samt opnævntes Oscar Nissen for partistyret og formanden for De samvirkende sagsforeninger, hr. H. Jensen, til næste dag at ledjage Olav Strom og en af de strejkende, hr. E. Odsten, til arbejdsministeren for at søge demnes bistand til stridens bilæggelse. Onsdag den 18de juni afholdtes offentligt møde i sagens anledning. Nogle dage efter endte striden med at arbejderne fik sine fordringer gennemført.

Regnskab

for partikassen, agitationsfoudet, „Social-Demokraten“ og „Fremad“.

Regnskab over indtægter og udgifter for Det norske arbejderparti inden forrige landsmøde.

Indtægter:	Udgifter:
Kasiebeholdning fra forrige regnskab	Von til forretningsfører . . . . . fr. 550.00
kontingent af foreninger . . . . . fr. 222.57	Repræsentations- og rejseudgifter . . . . . „ 125.00
Indmeldelsespenge . . . . . „ 1067.88	Tryksager . . . . . „ 102.00
Entré ved møder og foredrag . . . . . „ 31.30	Leje af lokale . . . . . „ 88.00
Overflud ved fester . . . . . „ 133.26	Diverse (tilfældigt) . . . . . „ 75.05
Nettooverflud ved bazaren i 95 til indtægt for arbejderpartiets byggefond . . . . . „ 1969.46	Udgifterne ved forrige landsmøde . . . . . „ 61.49
	Porto og telegram . . . . . „ 31.03
	Avrisskifter . . . . . „ 31.38
	Papir, skrivesager, kontorrekvisita . . . . . „ 14.92
	Tilskud til „Social Demokraten“ . . . . . „ 2064.91
	Vaan til „Social Demokraten“ af byggefondet . . . . . „ 1469.93
	fr. 4513.71
	Balance . . . . . „ 313.97
	fr. 4927.68

Underregnede, der har gennemgaaet partiets regnskab for tidsrummet 15de juni 1895 til 30te juni 96, erklærer, at de har fundet regnskabet i orden paa det nær:

Bilag mangler paa indtægtsiden for fem udenbys foreninger; samtidigt vil revisionen ikke undla at gjøre opmærksom paa, at styrets anvisning for det meste mangler paa udgiftsbilagene.

1/7 1896.

A. Johnson.

G. Cornelissen.

R. Schibstad.

Regnskab over indtægter og udgifter for Det norske arbejderpartis agitajonsfond.

Indtægter:	Udgifter:
Fra partiforeninger:	
Juristarbejderne . . . . . fr. 109.50	G. Tannum (for bladet) . . . . . fr. 138.00
Typograferne . . . . . " 100.00	W. Sørensen (do.) . . . . . " 65.00
Sfotiarbejderne . . . . . " 25.00	Steffensen . . . . . " 70.00
Telefonarbejderne . . . . . " 15.00	Edvard Olsen . . . . . " 61.19
Mekanikerne . . . . . " 15.00	Veje af lokale . . . . . " 10.00
Fra advokat V. Meyer . . . . . " 150.00	Trusfiager . . . . . " 5.00
fr. 414.50	fr. 349.19
	Balance . . . . . " 65.31
	fr. 414.50

Regnskabet gennemgaaet og fundet i orden: den forfattede beholdning i lige maade.

9/7 1896.

H. Schibstad.   H. Corneliusen.   A. Johnson.

Regnskab for „Social-Demokraten“ fra 1ste april 1895 til 30te juni 1896.

Indtægter:	Udgifter:
2det kvartal 1895:	
Kasiebeholdning fra forrige kvartal fr. 69.77	2det kvartal 1895 . . . . . fr. 6269.94
Ordinære . . . . . " 3927.02	
Eksstraordinære . . . . . " 1449.65	
Underafud . . . . . " 823.50	
fr. 6269.94	fr. 6269.94
3dje kvartal 1895:	
Ordinære . . . . . fr. 4650.87	3dje kvartal 1895 . . . . . fr. 6536.95
Eksstraordinære . . . . . " 1235.21	
Underafud . . . . . " 650.87	
fr. 6536.95	fr. 6536.95
4de kvartal 1895:	
Ordinære . . . . . fr. 4345.39	4de kvartal 1895 . . . . . fr. 6348.78
Eksstraordinære . . . . . " 1494.87	
Underafud . . . . . " 508.52	
fr. 6348.78	fr. 6348.78
1ste kvartal 1896:	
Ordinære . . . . . fr. 5652.47	1ste kvartal 1896 . . . . . fr. 6849.92
Eksstraordinære . . . . . " 580.03	
Underafud . . . . . " 617.42	
fr. 6849.92	fr. 6849.92
2det kvartal 1896:	
Ordinære . . . . . fr. 4448.86	2det kvartal 1896 . . . . . fr. 6777.24
Eksstraordinære . . . . . " 1287.60	
Underafud . . . . . " 1040.78	
fr. 6777.24	fr. 6777.24

Regnskab for „Fremad“ fra 1ste april 1895 til 30te juni 1896.

Indtægter:	Udgifter:
2det kvartal 1895:	
Kasiebeholdning fra forrige kvartal fr. 163.52	2det kvartal 1895 . . . . . fr. 1226.75
Indtægt . . . . . " 419.07	
Underbalance . . . . . " 644.16	
fr. 1226.75	fr. 1226.75
3dje kvartal 1895:	
Indtægt . . . . . fr. 494.05	3dje kvartal 1895 . . . . . fr. 786.64
Underafud . . . . . " 292.59	
fr. 786.64	fr. 786.64
4de kvartal 1895:	
Indtægt . . . . . fr. 413.50	4de kvartal 1895 . . . . . fr. 760.25
Underafud . . . . . " 546.75	
fr. 760.25	fr. 760.25
1ste kvartal 1896:	
Indtægt . . . . . fr. 786.21	1ste kvartal 1896 . . . . . fr. 756.01
fr. 786.21	Overafud . . . . . " 30.20
	fr. 786.21
2det kvartal 1896:	
Indtægt . . . . . fr. 389.22	2det kvartal 1896 . . . . . fr. 732.56
Underafud . . . . . " 343.34	
fr. 732.56	fr. 732.56

E. Jepsen   M. Varien.   Joh. Johnson.   Edd. Olsen.
Oscar Risien   B. Olsen.
Adolf Bah.   N. Abstram.   Joh. Hogue.